

Myndlist og ljómlist hava ríkað lív okkara

— Nú kundu vit farið og givið uttanlands-
skuldini høggið, politikarin skuldi sann-
liga ikki kent seg snikkaleysan — men
hetta krókseta vit nú. — Nú halda vit
Varmakeldustevnum, segði Frits Johanne-
sen m.a. í Varmakelduroðu síni. Vit prenta
røðuna niðanfyri.

Liðin eru 20 ár síðan fyrstu ferð at málningalist varð sýnd fram á Varmakeldustevnu, sum fólk í bygdini høvdu evnað. Í ár eru eisini 20 ár síðani Hornorkestrið var endur-
reist. Myndlist og ljómlist hava verið ein táttur í bygdarlívi okkara, har fólk hava roynt at givið kenslum sínum hugflog í tónum og litum. Ein boðskapur, sum fólk flest hava verið glað fyri, hava lurtað — litið at og til-
ognað sær og ríkað lív sitt við hesum aldagomlu frumeyðkennum hjá mannaættini.

Liðin eru meira enn 30 ár síðani nakrir smá-
dreingir úr bygdini fóru út á Varmakeldu dagin eftir at Varmakeldan var hildin her uti. Gingið varð aftur og fram — drukkið varð av kelduni og steðgað varð á Helluni. Miðskeiðis á Helluni lá ein fimmkronuseðil og egyleiddi teir smáu tælingarnar, ið gingu framvið. Hetta var annað stev — samanborið við tað kvæðið fyri.

Fimmkronuseðilin — sum var forlátin av eigaranum — brosaði til óvitar-
nar við sínum tigandi eynabrái. Hann varð tikin upp og stungin í lumm. An og goymdur og ikki gloymdur. Nógv gott kundi verið sagt um henda seðil — seðilin sjálvur kann einki gera. Sál hevði hann onga — stummur var hann — kroppur og skinn var einasta itøkta skap, sum tú vart varur við, og soleiðis er tað enn-
ta dagin í dag.

Vit royna at mana okk-
um upp í henda seðil —
hanga uppi í honum —
renna aftan á og eftir hon-
um — og úrslitið er ym-
iskt. Nú kundu vit farið og
givið uttanlandsskuldini
høggið, politikarin skuldi
sannliga ikki kent seg
snikkaleysan, kanska
heldur ikki tú og eg. Allar
tær 100 túsund fimmkron-
ur, sum spælandi eru far-
nar inn um dyr hjá for-
oyngum — hava lagt seg til
rættis og syngja ein tig-

andi sálm um peninga
verold, peningagirnd,
pengavald, krónuvirði, av-
kast, vøkstur o.s.fr. Vita
tit hvat — háttvirda fund-
arfolk. Hetta krókseta vit
í kvöld og ja ... nú er tað
Varmakelda.

Pól Klein, sum var
gjáarmaður, giftist til
Oyðarfjarðar í Stóru-
stovu. Hann greiðir eina
staðni frá í einum av teim-
um feroysku lesibóku-
num, um tá ið W.U.
Hammershaimb var sein-
astu ferð við Gjøgv og
segði bygdarfolkinum far-
væl. Tey fylgdu honum av
garði. Hetta var á gomlu
syftusøku 14. juli 1878.
Hetta summarið var so
avbera gott og ljómaði alt
í summartónum og goð og
vælsignað orð fullu av
munni Hammershaimbs
til fólkið.

Tá ið hann hevði sagt
farvæl, tók Poul Klein seg
burtur frá og setti seg í
einingi. Hann taldi lotur-
nar, sum farnar vóru, m.a.
nevnr hann hetta, at hann
fyri stuttum nú 20 ára
gamal hevði fingið elsk-
hug til ungumoy á Varma-
kelduveitslu, gomlu Jóan-
søku. Tey drukku vatn
saman úr tí heilsubótandi
Varmakeldu.

Munnu ikki nógvar
frægdarlotur hava verið
undir Eiðnum, har genta
og drongur hava leskað
sær av kelduni — borið
eyga hvørt við annað —
eygu og sál hava vatt
hvørt annað við grøðandi
kærleiksanda og ili. Slika
lotu hava tey ikki hugsað
um fimmkronu stykki —
men her kunnu øll ... øll,
sum hava hildið hendur
um frunnar hals, tala við.
Tey, sum hava livað sam-
an sum hjún í mong, mong
ár, eiga sína Varmakeldu
sitt Varmakeldueið, sum
tey kunnu leita aftur til og
drekkja av — umaftur og
umaftur, og kenna seg
styrtkan av hesum.

Stevurnar høvdu so
ometaliga stóran tyding
fyri tað feroyska sam-
felagið fyrr. — Bygdinar
lugu goymdar burtur mill-
um høg fjøll og brimbarda

strond. Ikki sóust tey
ofta. Høvdu fastan síð, tá
ið hugsað varð um feroyskan
dans at fara í aðra
bygd at dansa, um høg-
tiðir og søkur. Og ikki at
tala um Ólav søku og
Varmakeldu, tá hittust
tey ungu og knýttu vina-
bond, t.d. hann úr Eystur-
oyinni og hon av Sandi. Vit
vita um at artin kann av-
lagast. Her í oynni hendi
ju tað, at kettuslagið var
so útarmað, at nýtt kyn
mátti faast til bygdina.
Farið varð í grannabygd-
ina eftir einum framúr
góðum frensi (superfrensi)
fyri at artin aftur skuldi
hava sitt dán og skap. Og
væl bar til. Goð luga kom
undan aftur, og ljómandi
frensa-mjav høvrdist aft-
ur í bygdini.

Og hvat við okkum
menniskjum ... vit eru jú
meira enn dyrini. Einki
kemur av sær sjálvum.
Undarligt hevði verið at
farið varð burtur í aðra
bygd at nora um artina í
grannabygdini. Nei, hetta
hefur gingið sína reglu-
ligu gongd, har tey ungu
hava funnið saman og
byggt land — um eg má
siga.

Nú eru stevurnar tætt-
ar um summarið. Farast
kann úr oyggj í oyggj eftir
stuttari tíð. Einki ilt um
tað. Óivað er tað, tað
sama, sum dregur í dag,
sum dró, tá ið húðaskúgv-
ar, tuflur og rotiskógvar
prýddu fótin — at leita
saman — krúpa hvort til
annan — halda í hondina
á einum snøggum sjeiki
eina hásummarnatt — fáa
eitt gott prát — liggja við
barmin hjá Froditu og
hugsa um Mikkjal Angelo
og burt mana dagsins
strið og strev. Óivað
spurdist okkurt gott burt-
ur úr hesum spæli — hóast
tað var og kanska er tað
enn tann dag í dag — sum
Chr. Matras sigur í yrk-
ingini: Nú ferðast fólk fyri
nesini —

Frits Johannesen teknaði

Ymiskur er tann hús-
roykur,
ið hongur uppi yvir fólk
— og ymisk er gongd og
húgvuburður,
har tey tyrpast í bók.

Tað sum tykist eitt
sindur annarleis — er
kanska fimmkronustykk-
ið. At spara dálan og lata
shillingin ganga — kenn-
ast vit við. Vit kenna eis-
ini søguna um tær raku
kynrar úr Gamla Testa-
menti, sum ótu tær feitu
kynrar og vóru lika so
rak...

Tey síðstu 20 árin
runnu sum mylluvatn.
Fimmkronurnar dattu av
hond og í hond — løgu ikki
stíllar á helluni, men fóru
smilandi, leikandi, tigandi
úr bankabók og í banka-
bók. Onkur bókin var sum
tann feita kúgvín í Nilánni
og onkur so rak, at hon
skreidd í skraðuni. Men úr
hesum húsaroyki søu vit
eitt hornorkestar, sum
hefur givið okkum nógvar
fagrar lotur her í bygdini,
og ikki kunnu vit leggja
teimum til last, at teir
hava leitað og runnið eftir
fimmkronu pettinum, men
ár um ár — kvöld um
kvöld — hava leitað sær at
Nilánni — kelduni — og

Nilánni — ov vánaligur
húsaroykur hekk uppi
yvir verkinum og tað
droymdi teg burtur í kel-
una — VARMAKELDU-
UNA — sum Pól Klein var
so glaður fyri — men tin
Varmakelda — og min
Varmakelda — hon sum
rennur framvið okkum í tí
timiliga og andaliga —
drekkja vit av henni til fá-
nýtist — ella er hon ein liv-
gavandi væta til ragn fyri
teg og meg? — Tó er gott
at eiga eina firmu krónu —
tað skal til — men hon
skal ikki tyrva fyri tí
keldu, sum gevur tær og
mær varma — tin og min
Varmakelda. Goða Varma-
keldu!!!

vatt sær av hesum musi-
kalska itrivi — og nørt um
musikkiv okkara — teim-
um til heiðurs og okkum
øðrum at gagni.

Úr fimmkronumylluni
søu vit eisini eina mál-
ningaframsýning, sum trú-
liga hevur verið fastur
táttur á Varmakeldu —
tjúgu tey síðstu árin. Har
hava listafólk stillað út
málningar og hvørt av sin-
um og tolkað tað, sum fer
fram kring okkum og í
okkum. Í summum førum
søu vit goðan húsaroyk
koma úr myndini — og
húgvuburðurin var goður.
Onkuntíð sóust kanska ov
nógvar rakkvyr koma úr